

A túlzott öntözés káros hatásai

Az automata öntözés terjedésével sokan nem veszik figyelembe, hogy a víznek nemcsak áldásos, hanem káros hatásai is lehetnek. Figyeljük meg a városi, lebetonozott utak melletti fákat, melyek gyökere csak a törzs melletti kis tányérban jut kevés levegőhöz. A fák korai lombhullását ilyenkor még öntözéssel sem tudjuk megakadályozni, hiszen az még tovább csökkenti a talaj levegőtartalmát. A túlzott öntözés hasonlóan kiszorítja a talajból a levegőt, megakadályozva ezzel a gyökerek levegőhöz jutását. Emellett a növények sejtfala lazább lesz és a hirtelen fellépő perzselő napsütés, erős szél, vagy kemény téli fagy könnyen a pusztulásukat okozhatja. Gondoljunk a gondos öntözés mellett hirtelen erős napsütés hatására fellépő gypégésre, a tavaszi erős szelek zsenge, friss hajtásokat kiszáritó hatására vagy az ősszel sokáig öntözött cserjék gyengébb téltűrésére.

De nemcsak közvetlenül a növényekre hat károsan a túlzott vízellátás, hanem hosszabb távon igencsak lerontja a talaj állapotát is. Ennek kötött talajon van nagyobb veszélye, melyben a felesleges víz sokáig megmarad utat engedve a mocsarasodásnak és láposodásnak. Előrehaladott állapotban a talaj nedvesen kenhető, bűzös szürkés színűvé válik, a levegőigényesebb fák, növények fokozatosan elpusztulnak utat engedve a lápi, mocsári növényeknek. A levegőtlenység hatására nemcsak egyes tápelemek válnak felvehetetlenné a növények számára, hanem mérgező vas és kénvegyületek is felszabadulnak. A talaj szerkezete leromlik, a kedvező nagyságú talajmorzsák szétesnek, a víz- és tápanyagmegtartóképesség jelentősen csökken. Erősen megcsappan az ilyen helyre ültethető növények száma, a fenyők közül a mocsárciprus, a lomblevelűek közül pl. az éger, a fehér és veresgyűrű som, a magyar kőris, a májusfa, a fehér és kanadai nyár, a kocsányos és mocsári tölgy, a fűzfélék és a kányabangita bírják ki ezeket a mostoha körülményeket.

A folyamat még gyorsabb és kedvezőtlenebb ha az öntözővíz sok sót tartalmaz, mivel az elszikesedést okoz. Ez akkor is bekövetkezhet ha a víz megfelelő, de a túlzott öntözés hatására a talajvíz szintje megemelkedik és közvetlen párolgásával a benne lévő sók, – köztük a legkárosabb nátriumsók – a felszín közelébe kerülnek. A szikes talaj erősen lúgos, szárazon repedező, nedvesen elfolyó, kenhető. Rajta csak kevés növény érzi jól magát, ilyen pl. a fehér és rezgő nyár, az orgona, a tamariska, a galagonya, a gyalogakác és a barátcserje.

Ügyeljünk tehát arra, hogy feleslegesen ne öntözzünk automata öntözés esetén sem, az öntözést tág határok között szabályozzuk a hőmérsékletnek és az esőnek megfelelően. Tehát ne csupán 10-20%-os változtatást állítsunk be a vezérlőn, hanem 50-100%-os értékeket és csak homoktalajon öntözzünk naponta.

Gondoljunk arra, hogy pl. a gyep számára 20 C°-on 10-14 naponként elegendő 20 liter/m² víz, míg 30 C°-on 5-6 naponként 35-40 l/m². Ezt homoktalajon megosztva érdemes kijuttatni, mivel gyenge a vízmegtartó-képessége, de kötött talajon szükségtelen, - sőt káros - naponta öntözni, mert ezzel a növények gyökereit kényelmesítjük el és azok nem hatolnak elég mélyre, rosszabbul tartanak, ezáltal gyengébb lesz a növények téltűrése is.